

^ Als diaconie kunt u meedoen aan de schrijfacties die Kerk in Actie samen met Amnesty International organiseert. Foto: Sabine Joosten/HH

(Ex-)Gedetineerden, hun familie en een zorgzame kerk

Mensen die familieleden hebben in detentie leven nogal eens in een isolement. Je gaat het niet aan de grote klok hangen dat je man of vriend in de gevangenis zit. Of een kind zwijgt over vader of moeder die 'even' niet thuis is. Diaconieën kunnen helpen dit isolement te doorbreken.

Zo'n 25.000 kinderen hebben een vader of moeder in de gevangenis. Zij en hun familieleden hebben veelal behoefte aan ondersteuning en informatie. Een zorgzame kerk biedt een luisterend oor en kan zo nodig doorverwijzen of vrijwilligers inschakelen vanuit vrijwilligersorganisaties. Ook aan de 40.000 gedetineerden die jaarlijks vrijkomen kan een hand uitgestoken worden. In deze minicursus noemen we verschillende stappen die genomen kunnen worden in de hulp aan (ex-)gedetineerden en hun familieleden.

1. Informatie inwinnen

Wil uw diaconie aan de slag met de zorg voor (ex-)gedetineerden en hun familie? Vraag dan informatie aan bij nazorgorganisatie Exodus of bekijk de website www.exodus.nl. Ook kunt u gemeenteleden, als ze in aanraking komen met detentie, wijzen op adviezen van Exodus.

2. Contact leggen

Leg contact met (ex-)gedetineerden en hun familie. Dat kan via de pastorale contacten die er al vanuit

de kerk zijn, via een sociaal wijkteam van de gemeente of via het onderwijs.

Een concreet voorbeeld. Via het sociaal wijkteam of de school komt aan de orde dat er een gezin in de wijk woont waarvan vader of moeder in de gevangenis zit. De reisafstand voor bezoek is groot en hierdoor de kosten hoog. Het gezin kan dat niet betalen. Ook hebben de kinderen in dit gezin het moeilijk met de situatie. Ze willen graag op bezoek, maar hebben geen idee hoe dit aan te pakken. Tijdens het contact van u als diaken met het sociaal wijkteam of de school kunt u de mogelijkheid benoemen van het inzetten van een vrijwilliger van Exodus (zie kader). Via het Ouders, Kinderen en Detentieprogramma kan het gezin hier een beroep op doen.

3. Aandacht vragen

Vraag aandacht voor (ex-)gedetineerden en hun familieleden. Dat kan door middel van voorbeden of een speciale collecte. Een andere mogelijkheid is om een justitiepastor of een medewerker van een vrijwilligersorganisatie uit te nodigen om voorlichting te geven. U kunt ook een diaconale themadienst organiseren over detentie, nazorg of zorg voor achterblijvende families. Zorg ervoor dat er na de dienst ruimte is voor gesprek. Zorg ook voor voldoende informatie, zodat u eventueel kunt doorverwijzen. Het kan namelijk zijn dat er na een themadienst over detentie een gesprek wordt aangevraagd door een oma of opa van een kleinkind dat in de gevangenis zit. Ze gaan regelmatig bij hem of haar op bezoek. Maar kunnen hier met niemand over praten. Als diaken kunt u dan doorverwijzen naar een luisterend oor van een vrijwilliger van de Nazorggroep van Exodus.

4. Informatie doorgeven

Wees alert op signalen van mensen die te maken hebben met detentie. Veel achterblijvers (met kinderen) hebben te maken met financiële problemen en veel uitstromers hebben moeite om de draad weer op te pakken. Geef deze informatie door aan Exodus, zodat er gepaste hulp gegeven kan worden. Een voorbeeld: Via via krijgt u te horen dat er een ex-gedetineerde in uw wijk of dorp is komen wonen. Hij of zij heeft weinig contacten en heeft moeite om weer een volwaardig lid te worden van de maatschappij. De straf loopt na detentie eigenlijk nog gewoon door. Als diaken kunt u informatie doorgeven aan Exodus, zodat er een maatje van Exodus gekoppeld kan worden aan de persoon in kwestie.

5. Steun Exodus

U kunt het werk van Exodus financieel steunen via Kerk in Actie. Kijk voor meer informatie daarover op www.kerkinactie.nl/projecten/perspectief-voor-ex-gedetineerden.

6. Doe mee met bestaande activiteiten

Doe als diaconie mee aan activiteiten van Kerk in Actie, zoals de jaarlijkse paasgroetenactie of de schrijfactivaties die Kerk in Actie samen met Amnesty International organiseert.

Meer informatie

Heeft u naar aanleiding van dit artikel nog vragen? Neem dan contact op met: Winie Hanekamp, landelijk coördinator Ouders, Kinderen en Detentieprogramma, e-mail: w.hanekamp@exodus.nl, tel. 06 12 23 39 52. Henk van der Beek, regio coördinator Exodus/Vrijwilligers en Kerkzaken, e-mail: h.vanderbeek@exodus.nl, tel. 06 14 81 50 35. ■

Feiten op een rij

- Jaarlijks worden in ons land ongeveer 45.000 personen ingesloten (gevangenis, huizen van bewaring, jeugdinstellingen, t.b.s.-klinieken, detentiecentra).
- De (burgerlijke) gemeente heeft via onder andere sociale wijkteams de verantwoordelijkheid om gezinnen te helpen bij problemen rondom detentie. Veel gezinnen zijn niet in beeld vanwege het zwijgen over detentie en leven in een sociaal isolement.
- Jaarlijks zijn er ongeveer 25.000 kinderen met een vader of moeder in de gevangenis.
- De (burgerlijke) gemeente is verantwoordelijk voor de nazorg van ex-gedetineerden. Elke gemeente heeft hiervoor een contactambtenaar.
- Cijfers over uitstroom per gemeente zijn te vinden op: www.dji.nl/organisatie/feiten-en-cijfers.

Exodus

Exodus heeft ongeveer 1800 vrijwilligers. Ze zijn betrokken bij bezoekwerk in de gevangenis, als nazorgvrijwilliger buiten de gevangenis, als vrijwilliger in een Exodushuis of als vrijwilliger in het Ouders, Kinderen en Detentieprogramma. Jaarlijks hebben deze vrijwilligers ongeveer 5.000 contacten met gedetineerden en met achterblijvende familieleden van gedetineerden. Voor meer informatie: www.exodus.nl.